İstanbul İnovasyon Konseyi II. Buluşması

Sonuç Raporu

innovate inistanbul

Avrupa'nın İnsan Odaklı
İnovasyon Hub'ı İstanbul

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

İBA İstanbul Planlama Ajansı

İstanbul İnovasyon Konseyi'nin ilk çalıştayı, 14 Nisan 2026 tarihinde İstanbul Planlama Ajansı koordinasyonunda; kamu, özel sektör, üniversite, sivil toplum ve girişimcilik dünyasından temsilcilerin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Çalıştayda İstanbul'un insan odaklı inovasyon vizyonu ele alınmış; koordinasyon ve veri altyapısı eksikliği, finansmana erişim, girişimlerin ölçeklenmesi ve yetenek kaybı gibi temel sorunlar belirlenmiştir. Katılımcı değerlendirmeleri sonucunda; "uluslararası inovasyon etkinlikleri, paydaş haritalama çalışması ve etki girişimciliği inovasyon bölgesi" başlıkları öncelikli eylem alanları olarak öne çıkmıştır.

İlk buluşmada belirlenen öncelikleri somutlaştırmak amacıyla İstanbul İnovasyon Konseyi'nin ikinci toplantısı, 23 Temmuz 2026 tarihinde İstanbul Planlama Ajansı Florya Kampüsü'nde 45 kişinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, İstanbul'un Avrupa Komisyonu tarafından düzenlenen Avrupa İnovasyon Başkenti Ödülü'ne (iCapital) adaylık süreci ile ilk çalıştayın öncelikli çıktıları olan "İstanbul Tech Week" ve "Sosyal Etki Odaklı İnovasyon Bölgesi" önerileri ele alınmıştır. Katılımcılar, İstanbul'un iCapital adaylığını güçlendirecek kamu, akademi, özel sektör ve girişimcilik dünyasının çalışmalarını değerlendirirken, İstanbul Tech Week'in kapsamı, paydaşları, ortak sahiplenme modeli ve hayata geçirilmesine yönelik yol haritası üzerine görüş ve önerilerini paylaşmıştır.

iCapital Adaylığı - İstanbul Nerede Duruyor?

Avrupa Komisyonu tarafından yürütülen European Capital of Innovation (iCapital) programı, şehirlerin inovasyonu yönetişim anlayışına entegre etme kapasitesini, vatandaş odaklı yaklaşımını, girişimcilik ağını, kamu-özel sektör işbirliklerini ve uzun vadeli dönüşüm vizyonunu değerlendiren Avrupa'nın en prestijli inovasyon ödüllerinden biridir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 2026 yılı iCapital başvurusunda "İnsan Odaklı İnovasyon (Human-Centric Innovation)" teması çerçevesinde, 2023 yılından itibaren belediye ve iştirakleri, akademi, özel sektör ve girişimcilik kuruluşları tarafından hayata geçirilen politika, proje ve uygulamalarından oluşan kapsamlı bir dosya sunmuştur. 2027 yılı başvuru hazırlıkları kapsamında ise İstanbul'un inovasyon kapasitesinin yalnızca kamu faaliyetleriyle değil, üniversiteler, özel sektör, girişimcilik ağı, yatırım ağları ve sivil toplumun katkılarıyla birlikte değerlendirilmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda düzenlenen oturumda katılımcılar, şehir ölçeğinde öne çıkan inovasyon örneklerini, mevcut güçlü yönleri ve geliştirilmesi gereken alanları ele alarak başvuru dosyasını güçlendirecek öneriler geliştirmiştir.

Çalıştayda yapılan değerlendirmeler, farklı iCapital kriterleri üzerinden yürütülmüş olsa da, tartışmalar sonunda ortak bir çerçeve ortaya çıkmıştır. Katılımcılar, İstanbul'un en önemli avantajının sahip olduğu geniş inovasyon kapasitesi olduğunu ifade etmiş, üniversiteler, teknoparklar, teknoloji transfer ofisleri, kuluçka ve hızlandırma merkezleri, yatırım ağları, araştırma merkezleri, kamu kurumları ve özel sektörün oluşturduğu yoğun yapının İstanbul'u Türkiye'nin en güçlü, Avrupa'nın ise öne çıkan inovasyon merkezlerinden biri haline getirdiğini vurgulamıştır. Özellikle genç ve nitelikli insan kaynağı, girişimcilik kültürü ve farklı sektörlerin aynı şehirde etkileşim içinde bulunması İstanbul'un rekabet avantajı

olarak değerlendirilmiştir. Bununla birlikte, bu kapasitenin uluslararası ölçekte daha görünür hale getirilmesi ve somut etkilerinin daha güçlü verilerle desteklenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Katılımcılar, İstanbul'un inovasyon habitatının yalnızca kamu yatırımlarıyla değil, üniversiteler, özel sektör ve sivil girişimlerin katkılarıyla geliştiğini vurgulamıştır. Kamu tarafında Tech İstanbul, İBB'nin European Institute of Innovation and Technology (EIT) bünyesinde yürüttüğü projeler ve uluslararası ağlardaki aktif rolü önemli örnekler arasında gösterilirken, üniversitelerde teknopark – kuluçka/hızlandırma – TTO gibi yapıların kurulması, yatırım alması ve uluslararası pazarlara açılmasında önemli katkılar sağladığı ifade edilmiştir. Özellikle İTÜ Çekirdek'in uluslararası başarıları, şirketleşen girişim sayısı, yatırım performansı ve Anadolu'ya yayılan partner ağı, İstanbul'un girişimcilik kapasitesini ortaya koyan güçlü kanıtlar arasında değerlendirilmiştir.

Özel sektör öncülüğünde yürütülen çalışmaların da İstanbul'un uluslararası konumunu güçlendiren önemli unsurlar olduğu belirtilmiştir. Take Off İstanbul, Slush'D İstanbul, Fintech Gate, Techstars Startup Weekend, GITEX AI Türkiye & North Star Türkiye, Visa Innovation Program ve Bayer Foundation × Impact Hub Women Entrepreneurs Award gibi programların yatırımcıları, girişimcileri, teknoloji şirketlerini ve uluslararası paydaşları İstanbul'da buluşturarak kentin küresel inovasyon ağları içerisindeki görünürlüğünü artırdığı ifade edilmiştir. Özellikle Fintech Gate'in kurumsal şirketlerle girişimleri sandbox ortamında buluşturan açık inovasyon modeli ile Visa Innovation Program'ın Türkiye'de geliştirilen yapısının Avrupa'ya yayılması, İstanbul'da geliştirilen modellerin uluslararası ölçekte karşılık bulduğunu gösteren önemli örnekler olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca Future Innovation Leaders, Here2Next, Girişimci Kurumlar Platformu, Girişimcilik Vakfı ve GEN Türkiye gibi

toplulukların oluşturduğu güçlü iş birliği kültürünün, İstanbul'un yalnızca kurumlara değil, güçlü bir inovasyon topluluğuna da sahip olduğunu ortaya koyduğu ifade edilmiştir.

Bununla birlikte katılımcılar, İstanbul'un en önemli eksikliğinin yeni projeler üretmekten ziyade mevcut başarıları ortak bir hikâye altında görünür kılmak ve bunların etkisini ölçülebilir biçimde ortaya koymak olduğunu vurgulamıştır. Kentte çok sayıda başarılı kurum ve program bulunmasına rağmen, bunların birbirleriyle kurdukları işbirlikleri, ortak yönetişim modeli ve şehir ölçeğinde yarattıkları etkinin yeterince anlatılamadığı belirtilmiştir. Kamu, üniversite, özel sektör ve sivil toplum arasında daha güçlü koordinasyon sağlayacak ortak bir inovasyon yol haritasının oluşturulması, başarı hikâyelerinin ortak göstergeler ve ölçülebilir verilerle desteklenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Ayrıca girişimcilik merkezleri, teknoparklar, yatırım ağları ve hızlandırma programlarına ilişkin güncel ve güvenilir istatistiklerin başvuru dosyasında daha kapsamlı şekilde yer almasının önemine dikkat çekilmiştir.

Çalıştayda öne çıkan bir diğer değerlendirme, İstanbul'un büyüklüğü ve çeşitliliği sayesinde birçok alanda doğal bir test ve pilot uygulama ortamı sunması olmuştur. Mobilite, oyun teknolojileri, finansal teknolojiler, döngüsel ekonomi, akıllı şehir uygulamaları ve kamu hizmetleri gibi alanlarda geliştirilecek yenilikçi çözümlerin geniş kullanıcı kitlesi üzerinde hızla test edilip ölçeklenebileceği ifade edilmiştir. Özellikle oyun dünyası, fintech, mobilite ve ulaşım uygulamaları ile geri dönüşüm alanlarının İstanbul'un uluslararası ölçekte farklılaşabileceği stratejik odaklar arasında yer aldığı değerlendirilmiştir. Bu potansiyelin daha görünür hale getirilebilmesi için pilot uygulamaların sonuçlarının, ekonomik ve toplumsal etkilerinin sistematik biçimde izlenmesi ve uluslararası ölçekte örnek gösterilebilecek başarı hikâyelerine dönüştürülmesi gerektiği belirtilmiştir.

Katılımcılar ayrıca İstanbul'un uzun vadeli inovasyon vizyonunun daha net tanımlanması gerektiğini ifade etmiştir. Kentin hangi tematik alanlarda küresel ölçekte konumlanmak istediğinin belirlenmesi, girişimcilik ağının mekânsal gelişiminin planlanması, uluslararası iş birliklerinin güçlendirilmesi ve kentte yürütülen inovasyon çalışmalarının vatandaşlar tarafından daha görünür hale getirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bunun yanı sıra İstanbul'un uluslararası üyelikleri, iş birlikleri ve küresel ağlardaki rolünün daha etkin biçimde anlatılmasının başvuru dosyasını güçlendireceği değerlendirilmiştir.

Genel değerlendirme sonucunda katılımcılar, İstanbul'un iCapital kriterleri açısından güçlü bir başlangıç noktasına sahip olduğu, ancak bu potansiyelin başarısının yürütülen proje sayısından çok, oluşturduğu etkinin, iş birliği kültürünün ve uluslararası görünürlüğünün doğru biçimde ortaya konulmasına bağlı olduğu konusunda ortak görüşe varmıştır. Bu doğrultuda, İstanbul'un kamu, üniversite, özel sektör, yatırımcılar ve sivil toplum tarafından birlikte şekillenen inovasyon dünyasının bütüncül bir anlatıyla sunulmasının, 2027 iCapital başvurusunun en önemli güçlerinden biri olacağı değerlendirilmiştir.

Uluslararası İnovasyon Etkinliği - Birlikte Nasıl İnşa Ederiz?

Çalıştayda düzenlenmesi planlanan uluslararası etkinliğin, İstanbul'un dağınık ancak güçlü inovasyon ağını ortak hedefler etrafında buluşturan, iş birliklerini geliştiren ve kentin uluslararası görünürlüğünü artıran bir platform olarak tasarlanması gerektiği vurgulanmıştır. Etkinliğin yalnızca belirli tarihlerde düzenlenen bir organizasyon değil, öncesinde başlayan, sonrasında devam eden, girişimcilerle yatırımcıları ve potansiyel müşterileri doğru biçimde eşleştiren kalıcı bir mekanizma oluşturması hedeflenmiştir.

Kim ve Neden?

Etkinliğin öncelikli hedef kitlesini İstanbul merkezli girişimler oluşturmakla birlikte, yatırımcıların, teknoloji şirketlerinin, kurumsal firmaların, üniversitelerin, teknoparkların, kuluçka ve hızlandırma merkezlerinin, kamu kurumlarının, yerel yönetimlerin, sivil toplum kuruluşlarının ve uluslararası inovasyon aktörlerinin de sürece dâhil edilmesi önerilmiştir. Özellikle oyun, finans teknolojileri, mobilite ve enerji, akıllı şehirler, etki teknolojileri ve sürdürülebilirlik alanlarında çalışan girişimcilerin etkinliğin odağında yer alabileceği belirtilmiştir.

İstanbul, geniş ve çeşitli bir inovasyon ağına sahip olmasına rağmen bu yapı parçalı biçimde ilerlemekte, benzer amaçlarla düzenlenen çok sayıda etkinlik ortak bir strateji doğrultusunda yeterince birleşememektedir. Bu nedenle düzenlenecek olan global etkinliğin, yeni bir etkinlik daha üretmekten ziyade kurumlar arasındaki koordinasyonu artırması, mevcut etkinliklerin tekrar eden bir yapıda olmaması ve ortak üretim kapasitesini güçlendirmesi beklenmektedir.

Girişimcilerin temel ihtiyacının yalnızca yatırımcıya ulaşmak olmadığı, ürünlerini satın alacak müşterilere ve kurumsal iş ortaklarına erişimde de önemli sorunlar yaşadıkları vurgulanmıştır. Bu doğrultuda etkinliğin yatırımcı-girişimci buluşmalarının yanı sıra girişimcileri potansiyel müşterilerle bir araya getiren, satış yapmalarını ve sürdürülebilir gelir modelleri geliştirmelerini sağlayan müşteri odaklı bir yapıya sahip olması önerilmiştir. Yerli girişimlerin küresel pazarlara açılmadan önce Türkiye'de müşteri edinmeleri ve satış deneyimi kazanmaları, uluslararasılaşma sürecinin ilk aşaması olarak değerlendirilmiştir.

Ne ve Nasıl?

Düzenlenecek global etkinliğin, Take Off İstanbul gibi mevcut organizasyonlarla rekabet etmek yerine onları tamamlayan, güçlendiren ve aralarında bağ kuran özgün bir modelle geliştirilmesi önerilmiştir. "Istanbul Tech Week" adı yerine İstanbul'un coğrafi, kültürel ve tarihsel özelliklerine referans veren, iletişim açısından daha ayırt edici bir etkinlik adı üzerinde de çalışılabileceği belirtilmiştir. "Connect İstanbul" yaklaşımı, etkinliğin bağlantı kurma ve doğru aktörleri bir araya getirme işlevini öne çıkaran alternatiflerden biri olarak değerlendirilmiştir.

Etkinliğin üç gün ile bir hafta arasında değişen, farklı tema ve formatları bir araya getiren bir program olarak düzenlenmesi önerilmiştir. Her yıl farklı odaklara sahip bir seri şeklinde kurgulanabilecek programın, ana sahne buluşmaları, tematik oturumlar, girişimci sunumları, yatırımcı ve müşteri görüşmeleri, B2B toplantılar, atölyeler, yan etkinlikler, kültür-sanat programları ve kent deneyimlerinden oluşması öngörülmüştür. Programın öne çıkan bir konuşmacı veya etkinlikle geniş katılımlı bir "zirve anı"na sahip olması da öneriler arasında yer almıştır. Uluslararası katılımcıların aileleriyle birlikte İstanbul'a gelebilmesini destekleyecek eş ve aile programlarının hazırlanması, çalışma ve toplantı turizminin kültürel deneyimlerle birleştirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Etkinliğin fiziksel programla sınırlı kalmaması, kalıcı bir dijital eşleştirme platformuyla desteklenmesi önerilmiştir. Bu süreç etkinlikten yaklaşık üç ay önce çevrim içi toplantılar ve ara buluşmalarla başlatılabileceği ve girişimcilerin satış ve uluslararasılaşma kapasitelerini geliştirecek altı aylık bir hazırlık programıyla desteklenebileceği önerileri masaya getirilmiştir. Böylece etkinliğin, birkaç günlük bir buluşmadan ziyade yıl içerisine yayılan ve somut iş birlikleri üreten bir sürece dönüşebileceği dile getirilmiştir..

İstanbul'un çok merkezli yapısının etkinlik tasarımına yansıtılması ve programın Anadolu ile Avrupa yakalarında en az üç farklı noktaya yayılması önerilmiştir. Halkalı-Gebze hattı boyunca Marmaray'a yürüme mesafesinde konumlanan merkezlerin kullanılması, büyük bir şehirde ulaşımı ve mekânlar arası etkileşimi kolaylaştırabilecek bir model olarak öne çıkmıştır. Boğaz, vapurlar, trenler, sahil alanları, kent ormanları ve İstanbul'un cazibesini yansıtan kamusal mekânlar da programın parçası hâline getirilebilir. Böylece İstanbul yalnızca etkinliğin düzenlendiği bir yer değil, katılımcıların doğrudan deneyimlediği bir inovasyon sahası ve girişimlerin bölgesel ve küresel pazarlara açılmasını sağlayan bir "launchpad" olarak konumlandırılabilir.

Etkinliğin; "oyun", "fintech", "mobilite ve enerji" ile "etki teknolojileri ve sürdürülebilirlik" olmak üzere dört ana odak etrafında şekillenmesi önerilmiştir. Su, tarım, yaratıcılık ve insan odaklı teknolojiler gibi temalar da yıllara göre programa dâhil edilebilir. Uluslararası girişimcilere yönelik açık çağrıların geliştirilmesi, başarılı İstanbul girişimlerinin görünür kılınması ve diğer ülkelerin yerel yönetimleri ile bu girişimcilerin bir araya getirileceği bir zemin yaratılması önerilmiştir. Ayrıca, uluslararası inovasyon ağlarıyla ilişkilerin güçlendirilmesi, etkinliğin İstanbul'un küresel inovasyon stratejisine sağlayacağı temel katkılar arasında değerlendirilmiştir. Etkinlik tarihinin ise kentteki diğer büyük organizasyonlarla çakışmayacak, etkinlik takviminin görece daha sakin olduğu bir dönemde belirlenmesi önerilmiştir.

Sorumlu Kim?

Etkinliğin tarafsız ve kapsayıcı bir konumda kalabilmesi için ana sorumluluğun kamu veya yerel yönetim tarafından üstlenilmesi, ancak planlama ve uygulama süreçlerinin çok paydaşlı bir konsorsiyum modeliyle yürütülmesi önerilmiştir. Bu konsorsiyumda İBB ve ilgili iştirakleri, İstanbul Kalkınma Ajansı, üniversiteler, teknoparklar, teknoloji transfer ofisleri, kuluçka ve hızlandırma merkezleri, özel sektör kuruluşları, yatırım ve girişim sermayesi ağları, meslek örgütleri ve uluslararası paydaşlar yer alabilir.

Büyük holdingler, bankalar, teknoloji şirketleri ve ulaşım kuruluşlarının sponsor ve stratejik ortak olarak sürece dâhil edilmesi, üniversitelerin ve öğrenci kulüplerinin organizasyonun insan kaynağı ve gönüllülük kapasitesine katkı sunması önerilmiştir. Almanya, İngiltere, Hollanda ve Portekiz gibi girişimcilik alanında öne çıkan ülkelerden girişimci, yatırımcı ve kurumsal şirketlere çağrı yapılması, yurt dışında çalışan Türk üst düzey yöneticilerden ve küresel elçilerden İstanbul'un uluslararası tanıtımı ve bağlantılarının geliştirilmesi amacıyla yararlanılması da gündeme gelmiştir.

Güçlü bir markalama ve iletişim stratejisiyle desteklenecek etkinliğin, İstanbul'un inovasyon kapasitesini görünür kılmasının yanı sıra kenti girişimlerin test edilebildiği, müşteri ve yatırımcıya ulaşabildiği, ölçeklenebildiği ve küresel pazarlara açılabildiği uluslararası bir inovasyon merkezi olarak konumlandırması hedeflenmelidir.

Etki Odaklı İnovasyon Bölgesi - Ön Çalışma

Çalıştayda, "Etki Odaklı İnovasyon Bölgesi"nin girişimcileri, yatırımcıları, üniversiteleri, araştırma merkezlerini, kamu kurumlarını ve özel sektörü bir araya getiren; iş birliği, finansman, test, pilot uygulama ve ölçeklenme süreçlerini destekleyen kalıcı bir ağ olarak tasarlanması gerektiği vurgulanmıştır. Bölgenin yalnızca fiziksel bir mekân olarak değil, farklı ihtiyaçlara cevap veren hizmetleri, dijital altyapısı ve çok paydaşlı yönetişim modeli bulunan bütüncül bir yapı şeklinde ele alınması önerilmiştir.

Nerede?

Yer seçiminde toplu taşımayla kolay erişilebilirlik, üniversitelere, araştırma merkezlerine, teknoparklara ve iş dünyasına yakınlık, ekonomik olarak erişilebilir kullanım koşulları, açık ve kapalı ortak alanların bulunması ve mekânın günün farklı saatlerinde yaşayabilmesi temel kriterler olarak öne çıkmıştır. Bölgenin yalnızca etkinlik zamanlarında kullanılan bir alan olmaması; çalışma, üretim, sosyalleşme ve karşılaşma imkânları sunan, mümkünse 7/24 kullanılabilen canlı bir yapıya sahip olması gerektiği belirtilmiştir. Mekânın çevresinde barınma olanaklarının bulunması ve İstanbul'un tarihsel, kültürel veya kıyı kimliğiyle ilişki kurması da değerlendirme kriterleri arasında yer almıştır.

Yeni bir alan inşa etmek yerine mevcut kamu yapılarının, endüstri mirası alanlarının ve dönüşüm sürecindeki büyük ölçekli mekânların yeniden kullanılması önerilmiştir. Böylece yatırım maliyetinin azaltılması ve atıl durumdaki yapıların kente yeniden kazandırılması mümkün olabilir. Bununla birlikte, inovasyon bölgesinin çevresinde yaratabileceği değer artışı ve rant baskısının dikkate alınması; kamusal faydayı, ekonomik erişilebilirliği ve uzun vadeli kullanım güvencesini koruyacak önlemlerin başlangıçta geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Atatürk Havalimanı, Terminal İstanbul ve Bilişim Vadisi yaklaşımıyla bütünleşme potansiyeli nedeniyle öne çıkan lokasyonlardan biri olmuştur. Yenikapı, gazhaneler, Beykoz'daki silo alanları, Tat Towers ve kıyı veya tersane bölgeleri de ulaşım, tarihsel kimlik ve dönüşüm potansiyelleri bakımından değerlendirilmesi önerilen alternatifler arasında yer almıştır.

Çalıştayda bölgenin mekânsal modeli konusunda üç temel yaklaşım ortaya çıkmıştır. İlk yaklaşım, paydaşların fiziksel olarak bir arada bulunabileceği, açık ve kapalı ortak alanları olan kapsamlı bir kampüs modelidir. İkinci yaklaşım, İstanbul'un farklı noktalarındaki mevcut çalışma alanlarının, kuluçka merkezlerinin ve kamu mekânlarının birbirine bağlandığı çok merkezli bir ağ modelidir. Üçüncü yaklaşım ise sektörlerin ihtiyaçlarına göre konumlanan tematik mikro bölgeler oluşturulmasıdır. Bu kapsamda finans teknolojilerinin İstanbul Finans Merkezi çevresinde, kültür ve yaratıcı endüstrilerin kültür merkezleriyle ilişkili alanlarda, tarım ve gıda girişimlerinin kentin çeperlerinde, lojistik ve denizcilik girişimlerinin ise tersane ve kıyı bölgelerinde kümelenmesi önerilmiştir. Fintech, yapay zekâ, mobilite ve etki teknolojileri gibi temalara göre alt bölgeler veya kampüsler de oluşturulabilir.

Çok merkezli modelin desteklenmesi amacıyla, girişimcilerin İstanbul'daki anlaşmalı çalışma alanlarına, kuluçka merkezlerine, İBB mekânlarına, kütüphanelere ve uygun sosyal alanlara erişmesini sağlayacak bir "girişimcilik kartı" geliştirilmesi önerilmiştir. Kütüphane üyeliğine benzer şekilde çalışabilecek bu sistem, mevcut mekânların daha verimli kullanılmasını ve girişimcilerin kentin farklı noktalarındaki imkânlara erişmesini sağlayabilir. Mevcut merkezlerin haritalanması ve toplu taşıma bağlantılarının ortaya konulmasında İSTKA'nın çalışmaları başlangıç noktası olarak değerlendirilebilir.

Ne İçin?

Etki Odaklı İnovasyon Bölgesi'nin temel amacı, İstanbul'daki dağınık inovasyon ağını görünür, erişilebilir ve sürekli etkileşim hâlinde çalışan bir yapıya dönüştürmektir. Bölge; girişimcilerin uygun çalışma alanlarına, finansman kaynaklarına, potansiyel müşterilere, yatırımcılara, mentorlara, uzmanlara, araştırma altyapılarına ve kamu kurumlarına erişimini kolaylaştırmalıdır.

Öncelikli faydalanıcıların girişimciler olması öngörülmekle birlikte; yatırımcılar, üniversiteler, araştırma merkezleri, teknoparklar, kuluçka merkezleri, kamu kurumları ve özel sektör temsilcileri için de ortak bir çalışma ve iş birliği zemini oluşturulması hedeflenmektedir. Böylece paydaşlar arasındaki fiziksel ve kurumsal mesafe azaltılarak bilgi paylaşımı ve birlikte üretim kapasitesi güçlendirilebilir.

Bölge içerisinde ortak çalışma alanları, esnek toplantı ve üretim mekânları, mentorluk programları, finansman danışmanlığı, banka ve kredi destekleri, Demo Day etkinlikleri, yatırımcı-girişimci eşleştirmeleri, yuvarlak masa toplantıları ile test ve pilot uygulama alanlarının bulunması önerilmiştir. Özellikle erken aşamadaki girişimlerin finansmana erişim sorunlarının giderilmesi amacıyla bankaların, yatırım fonlarının ve etki yatırımcılarının bölge içinde aktif rol alması gerektiği belirtilmiştir.

Etki Odaklı İnovasyon Bölgesi'nin girişimlerin kent ölçeğindeki sorunlara yönelik geliştirdikleri çözümleri gerçek koşullarda test edebilecekleri bir uygulama ortamı sunması beklenmektedir. Bölge bu yönüyle yalnızca girişimleri destekleyen bir merkez değil, kamu, özel sektör ve akademi arasında ortak çözüm geliştiren bir kentsel inovasyon laboratuvarı olarak çalışabilir. Tematik kümelenmeler ise İstanbul'daki farklı sektörlerin ihtiyaçlarını görünür hale getirerek yapıyı güçlendirebilir ve bulundukları bölgelere yeni bir kimlik kazandırabilir.

Ne Gerekir?

İlk adım olarak Etki Odaklı İnovasyon Bölgesi'nin misyonu, vizyonu, hedef kitlesi ve yaratması beklenen etki açık biçimde tanımlanmalıdır. Bu çerçevede İstanbul'daki mevcut inovasyon mekânlarının, teknoparkların, kuluçka merkezlerinin, araştırma altyapılarının ve ilgili kurumların kapsamlı bir envanteri hazırlanmalı; paydaşların ihtiyaç ve beklentilerini belirlemek amacıyla bir ihtiyaç analizi gerçekleştirilmelidir. Bölgenin tek merkezli bir kampüs, çok merkezli bir ağ veya tematik mikro bölgelerden oluşan karma bir model olarak geliştirilmesine bu analiz sonucunda karar verilmelidir.

Sürecin İPA ve İstanbul İnovasyon Konseyi koordinasyonunda yürütülmesi; İstanbul'daki teknoparkların, üniversitelerin, araştırma merkezlerinin, yatırımcıların, girişimcilerin, bankaların, kurumsal şirketlerin ve kamu kurumlarının planlama aşamasından itibaren sürece katılması önerilmiştir. TÜBİTAK, KOSGEB ve İSTKA'nın da finansman, teşvik, veri ve paydaş ağı bağlantıları bakımından masada bulunması gereken temel kurumlar arasında olduğu belirtilmiştir. Paydaşlarla iletişimin İstanbul İnovasyon Konseyi gibi düzenli bir arayüz üzerinden sürdürülmesi ve gönüllü çalışma gruplarının oluşturulması, sürecin ortak sahiplenilmesini güçlendirebilir.

Bölgenin uzun vadeli işleyişi için görev, yetki ve sorumlulukların açıkça tanımlandığı çok paydaşlı bir yönetişim modeli kurulmalıdır. Finansman kaynakları, mekânların işletme biçimi, girişimlerin kabul kriterleri, destek mekanizmaları ve denetim süreçleri başlangıçta belirlenmelidir. Girişimlere sağlanan finansal desteklerin ölçülebilir sosyal, çevresel ve ekonomik etkilerle ilişkilendirilmesi; değerlendirme, onay ve izleme mekanizmalarının şeffaf biçimde oluşturulması önerilmiştir.

Mekanları, üyeleri, programları, işbirliklerini ve kullanım verilerini takip eden üyelik temelli bir dijital platform da fiziksel yapının tamamlayıcı unsuru olarak geliştirilmelidir. Bu platform üzerinden girişimcilik kartı yönetilebilir, mekân rezervasyonları yapılabilir, girişimciler destek sağlayan kurumlarla eşleştirilebilir ve bölgenin performansı izlenebilir. Kullanıcı sayısı, gerçekleştirilen eşleşmeler, alınan yatırımlar, geliştirilen pilot projeler, yaratılan istihdam ve üretilen sosyal veya çevresel fayda gibi göstergeler bölgenin temel performans kriterleri arasında yer alabilir.

Genel Değerlendirme

Çalıştay sonuçları, Etki Odaklı İnovasyon Bölgesi'nin tek bir bina veya sınırları kesin biçimde belirlenmiş klasik bir bölgeden daha kapsamlı düşünülmesi gerektiğini göstermektedir. İstanbul'un ölçeği ve mevcut inovasyon kapasitesi dikkate alındığında, güçlü bir ana kampüsün tematik mikro bölgeler ve kent geneline yayılan erişilebilir mekânlarla desteklendiği karma bir model öne çıkmaktadır. Bu modelin başarısı; fiziksel altyapının yanı sıra ortak yönetişim, sürdürülebilir finansman, erişilebilirlik, düzenli etki ölçümü ve paydaşların aktif katılımına bağlı olacaktır.

İstanbul'un İnovasyon Yol Haritasını Şekillendiren Temel Çıktılar

- **İstanbul'un temel gücü, paydaş ağının büyüklüğü kadar çeşitliliğidir:** Kamu, akademi, özel sektör, yatırımcılar ve girişimciler güçlü fakat dağınık bir kapasite oluşturmaktadır.
- **Öncelikli ihtiyaç yeni yapılar üretmekten çok mevcut kapasiteyi birbirine bağlamaktır:** Ortak veri altyapısı, paydaş haritası ve koordinasyon mekanizması geliştirilmelidir.
- **Başarı etkinlik veya merkez sayısıyla değil, ortaya çıkan etkiyle ölçülmelidir:** Yatırım, satış, istihdam, pilot uygulama, ölçeklenme ve uluslararasılaşma sonuçları izlenmelidir.
- **İstanbul Tech Week, bir etkinlikten çok kalıcı bir bağlantı platformu olmalıdır:** Girişimcileri yatırımcı, müşteri, uzman ve uluslararası ağlarla yıl boyunca buluşturmalıdır.
- **İstanbul'un kendisi bir inovasyon sahası olarak kullanılmalıdır:** Etkinlikler ve pilot uygulamalar kentin farklı merkezlerine yayılmalı; girişimler çözümlerini gerçek kent koşullarında test edebilmelidir.
- **Etki Odaklı İnovasyon Bölgesi tek merkezli olmak zorunda değildir:** Ana kampüs, tematik mikro bölgeler ve mevcut mekânları birbirine bağlayan erişilebilir bir ağ birlikte kurgulanabilir.
- **Kamunun tarafsız koordinasyonu ile çok paydaşlı sahiplenme bir arada yürütülmelidir:** Üniversiteler, teknoparklar, yatırımcılar, girişimler, özel sektör ve destek kurumları ortak yönetişim modelinin parçası olmalıdır.
- **İstanbul'un iCapital anlatısı, belediye projelerinin ötesinde şehrin tüm dokusunu kapsamalıdır:** Kentin inovasyon kapasitesi ortak, ölçülebilir ve uluslararası ölçekte güçlü bir hikâyeye dönüştürülmelidir.

innovate inistanbul

Avrupa'nın İnsan Odaklı
İnovasyon Hub'ı İstanbul

Umut BURADA

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

İMAR VE ŞEHİRCİLİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI

İBA İstanbul Planlama Ajansı

İSTANBUL PLAN 2050